

riële bezittingen zou verliezen (het departement dreigde met confiscatie voor het geval men zich niet zou melden), ging een belangrijke rol spelen en in maart '42 maakten de voorzitters van de drie grootste verenigingen: 'Arti et Amicitiae', 'Pulchri Studio' en 'Sint Lucas', respectievelijk G. Westerman,¹ Willy Sluiter en Bart Peizel, de afspraak dat hun verenigingen zich gelijktijdig bij de Kultuurkamer zouden melden. 'Arti et Amicitiae' en 'Sint Lucas' deden dat vrijwel onmiddellijk, maar bij 'Pulchri Studio' kwamen er heftige protesten van drie bestuursleden, J. Bruyn, D. Bus en D. Wolters; dezen traden uit het bestuur; Willy Sluiter die het eigenlijk met hun kritiek eens was (in de betrokken bestuursvergadering stemde ook hij tegen toetreding), bleef niettemin als voorzitter aan. Het bestuur van 'De Onafhankelijken' (voorzitter: C. J. Maks) riep eind maart de leden in vergadering bijeen; hoewel deze vereniging in de jaren '30 een duidelijk antifascistisch standpunt ingenomen had, waren er onder de ca. tachtig leden die de vergadering bijwoonden, slechts acht die het bestuursvoorstel: aanmelden bij de Kultuurkamer, verwierpen; onder die acht bevond zich de secretaris, F. Sieger, die aftrad. 'De Brug' volgde het voorbeeld van de overige verenigingen.

Deze gang van zaken betekende dat de genoemde schildersverenigingen zich bij hun verdere activiteiten aan de richtlijnen van de Kultuurkamer hielden. Trouwens, Jaap Colnot, penningmeester van 'Arti et Amicitiae', werd tot hoofd van de vakgroep schilders van het Gilde voor Bouwkunst, Beeldende Kunsten en Kunstnijverheid benoemd. De steunverlening aan de Joodse weduwen en wezen werd gestaakt en in september '43 werd in een notitie van het departement van volksvoorlichting en kunsten opgemerkt dat het bestuur van 'Arti et Amicitiae' 'steeds uitgemunt heeft door de meest loyale houding tegenover de Kultuurkamer.'²

★

Overziet men de behandelde sectoren (toneel, muziek, letteren, film, architectuur en beeldende kunsten), dan mag geconstateerd worden dat in eerste instantie de plannen voor de Kultuurkamer praktisch door alle Nederlandse cultuurdragers van enige betekenis afgewezen werden. Het adres aan *Reichskommissar* Seyss-Inquart, door een kleine tweeduizend kunstenaars onderte-

¹ Westerman was tweede voorzitter. Voorzitter Huib Luns was in die tijd ziek; deze heeft zich niet bij de Kultuurkamer aangemeld. ² Notitie, 16 sept. 1943, van E. Gerdes voor de waarnemend secr. gen. DVK (OKW, Kunstzuivering, 17).